

IMPACT REPORT 2024

Ung Företagsamhet i Västmanland

Av: Johan Eliases, regionchef - Ung Företagsamhet i Västmanland

---

Ung Företagsamhet – Ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet

Sedan 1980 har Ung Företagsamhet utbildat unga i entreprenörskap. Vi är en ideell och politiskt obunden organisation, som finns över hela landet. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling. Vår vision är ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet. Var tredje elev som idag går ut gymnasiet har drivit ett UF-företag och totalt har närmare 600 000 gymnasieelever drivit UF-företag sedan vi grundades. Forskning visar att elever som drivit UF-företag har bättre möjligheter efter skoltiden; de får oftare jobb, har färre arbetslöshetsdagar och startar oftare eget företag. Det vinner både de unga och samhället på.

- Förord

För att Västmanland ska förbli en innovationsregion krävs företagsamma invånare. Att i skolan få möjlighet att utveckla sina företagsamma förmågor som att ta ansvar och leda sig själv och andra ger inte bara kraft till den enskilda individen – det ger kraft till samhällsförbättring, på riktigt. Sedan 1994 har vi gett unga möjlighet att skapa och driva sina egna UF-företag i skolan under trygga former. Genom vår modell får eleverna en unik möjlighet att utforska företagsvärlden, testa sina idéer och utveckla värdefulla entreprenöriella förmågor. Sedan 2011 arbetar vi även mot grundskolan i Västmanland och stöttar ungas entreprenöriella resa från lågstadiet till gymnasiet. Vårt arbete bidrar till att forma framtida entreprenörer, medarbetare, ledare och innovatörer.

Som organisation skapar vi en naturlig brygga mellan skola och lokalsamhälle samt en värdefull mötesplats mellan unga och vuxna inom det lokala näringslivet och andra organisationer eller myndigheter. Ett viktigt bidrag, inte minst med larmrapporter från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF:s, som visar att 140 000 unga i åldrarna 16-29 år varken studerar eller arbetar, att ungas valdeltagande minskar och att en stor andel, cirka 50 procent, varken tror att de behövs eller känner sig delaktiga i samhället. Tillsammans gör vi skillnad, på riktigt.

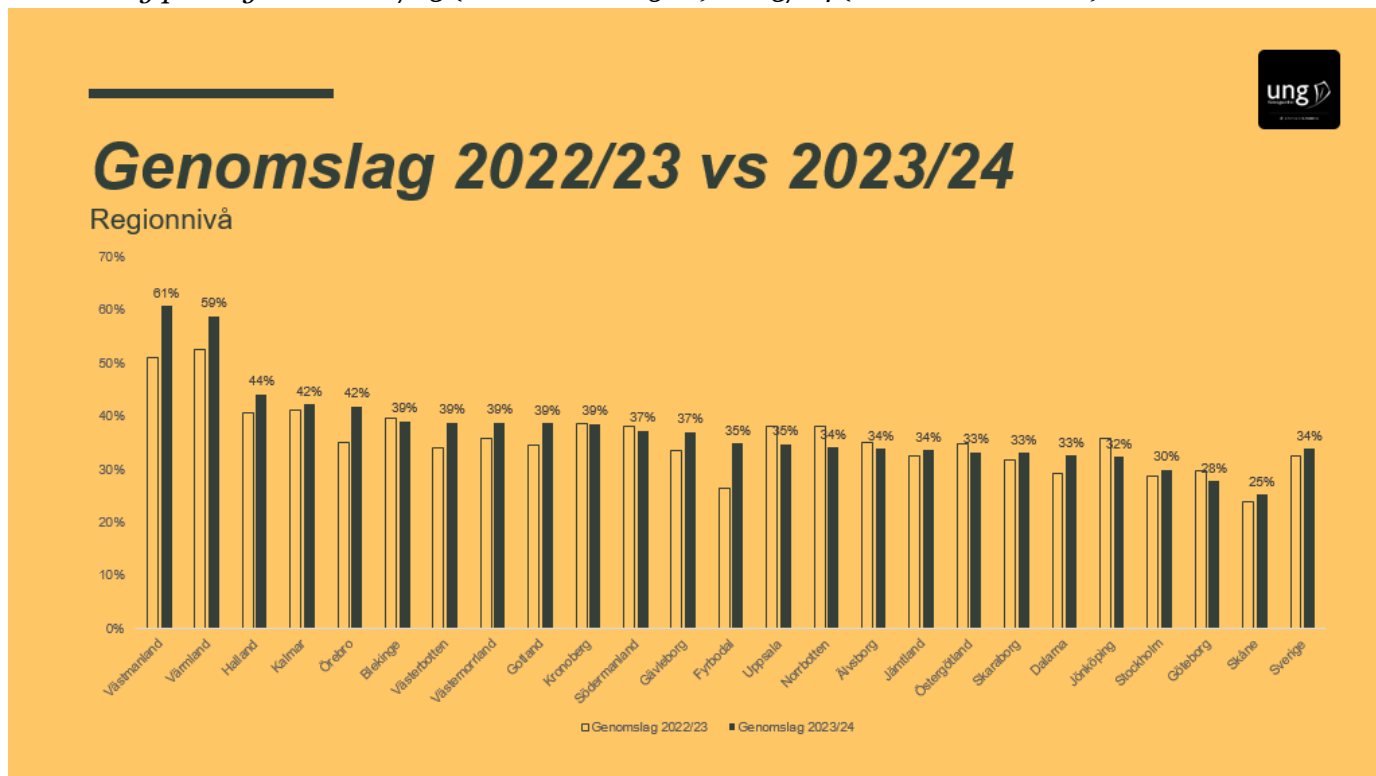
/Johan Eliases, regionchef - Ung Företagsamhet i Västmanland

- Målområde gymnasiet

Rekordmånga unga driver UF-företag i Västmanland, läsåret 2023/24 drev hela 1 857 elever totalt 576 UF-företag. Det är en ökning med hela 292 elever (19 procent) och 137 UF-företag sedan förra året. Västmanland är Sveriges fjärde största UF-region med fler registrerade UF-företagare än flertalet regioner som har en betydligt högre potential/årskull. Västmanland tar även en pallplats gällande största UF-skola i Sverige, Ullvigymnasiet i Köping är Västmanlands största och Sveriges tredje största skola med totalt 279 UF-företagare.

Som organisation mäter vi ett antal nyckeltal, två av dessa är genomslag samt intygsfrekvens. Genomslaget är andel elever som under sin gymnasietid driver UF-företag och Västmanland levererar rekordhögst regionalt genomslag på hela 61%, vilket är högst i Sverige och vi är första region någonsin med ett genomslag över 60%. Genom genomslaget mäter vi kvantitet och genom intygsfrekvens mäter vi kvalitet. Trots hög tillväxt och begränsade resurser levererar Västmanland även rekordhög intygsfrekvens på hela 94%, dvs av 1 857 UF-företagare genomförde 1 745 elever samtliga moment och blev därigenom intygsberättigade.

Genomslag per regionnivå 22/23 (Västmanland 51%) vs 23/24 (Västmanland 61%).

Ett fokusområde för Ung Företagsamhet i Västmanland är innovation med satsningar inom framför allt teknikprogram samt naturvetenskap. Vi genomförde bland annat ett mycket lyckat pilotprojekt för spets-eleverna på Hitachigymnasiet med mål att skapa Sveriges bästa och mest spännande UF-satsning inom innovationsområdet. Vi ser redan nu tydliga resultat av denna satsning och hur unga genom vår modell kopplat mot innovation får bästa möjliga förutsättningar att gå från UF till AB. Bara från Hitachigymnasiet har vi flertalet företag som är i process eller redan gått från UF till AB. Genom satsning på innovation skapar vi framtidens arbetskraft och är en grogrund för tillväxt och innovation i Västmanland.

Genom fokusområden skapar vi tillväxt och antal teknikelever som driver UF-företag läsåret 23/24 är rekordhöga 237, en ökning med hela 50 personer. Även inom naturvetenskap ser vi konkreta framsteg av vår innovationssatsning och antalet som driver UF-företag inom det programmet ökar med 41 elever. En annan satsning är att driva UF-företag utifrån FN:n globala mål, främst kopplat mot samhällsvetenskapsprogrammet och där ser vi en ökning med 96 elever, från 181 till hela 277 UF-företagare. Vi vill även understryka att Ung Företagsamhet fortsätter genom fokusområden att vara en utjämnande kraft i det svenska jämställdhetsarbetet. Av de UF-företag som består av en blandning av tjejer och killar har 55 procent utsett en kvinnlig vd och forskning visar att tjejer som drivit UF-företag är hela 80 procent mer sannolika att starta aktiebolag än de som inte fått samma möjlighet.

Tabell antal UF-företagare per program läsåret 23/24 (1 857) samt differens från föregående (läsåret 22/23).

Program	Antal UF-företagare	Differens
Anpassad gymnasieskola	21	-2
Barn- och fritid	51	-7
Bygg- och anläggning	40	7
Ekonomi	493	-40
El. och energi	82	12
Estetiska	64	33
Fordon- och transport	51	0
Försäljning- och service	77	-4
Hantverk	47	11
Hotell- och turism	9	-11
Industritekniska	16	16
Introduktion	35	-1
Naturbruk	142	1
Naturvetenskap	77	41
Restaurang- och livsmedel	78	37
Samhällsvetenskap	277	96
Teknik	237	50
Vvs- och fastighet	30	23
Vård- och omsorg	28	28

Tabell antal UF-företagare från 98/99 och framåt.

Läsår	Region	UF-företagare	UF-företag
1998/99	Västmanland	276	81
1999/20	Västmanland	217	72
2000/01	Västmanland	206	61
2001/02	Västmanland	176	44
2002/03	Västmanland	154	46
2003/04	Västmanland	255	70
2004/05	Västmanland	204	57
2005/06	Västmanland	285	83
2006/07	Västmanland	304	90
2007/08	Västmanland	364	98
2008/09	Västmanland	554	160
2009/10	Västmanland	533	148
2010/11	Västmanland	551	150
2011/12	Västmanland	522	154
2012/13	Västmanland	645	179
2013/14	Västmanland	594	172
2014/15	Västmanland	635	182
2015/16	Västmanland	891	254
2016/17	Västmanland	876	241
2017/18	Västmanland	1122	343
2018/19	Västmanland	1575	388
2019/20	Västmanland	1542	437
2020/21	Västmanland	1670	487
2021/22	Västmanland	1622	482
2022/23	Västmanland	1565	439
2023/24	Västmanland	1857	576

Tabell antal UF-företagare per kommun läsår 23/24

Kommun	Antal UF-företagare	Differens
Västerås	1277	234
Köping	279	79
Sala	184	32
Arboga	51	-1
Fagersta	37	-25
Hallstahammar (Strömsholm)	29	-3
Totalt	1 857	292

Tabell antal UF-företagare per skola läsår 23/24

Skola	Antal UF-företagare	Differens
Ullvigymnasiet, Köping	279	79
Carlforsska gymnasiet, Västerås	215	80
Grillska Gymnasiet, Västerås	156	21
Hitachigymnasiet, Västerås	131	31
Widénska gymnasiet, Västerås	118	-13
Kungsängsgymnasiet, Sala	109	16
JENSEN Gymnasium, Västerås	105	35
Tranellska gymnasiet, Västerås	81	28
Västmanland naturbruksg. Ösby (Sala)	75	16
Thoren Business School, Västerås	62	-10
Rudbeckianska gymnasiet, Västerås	61	-35
Realgymnasiet, Västerås	55	10
Hahrska gymnasiet, Västerås	53	36
Vasagymnasiet, Arboga	51	-1
Praktiska Gymnasiet, Västerås	46	2
Brinellskolan, Fagersta	37	-25
NTI Gymnasiet, Västerås	36	6
Kopparlundsgymnasiet, Västerås	34	34
Yrkesgymnasiet, Västerås	32	-4
Ridsportgymnasiet, Strömsholm	29	-3
Edströmska gymnasiet, Västerås	26	2
Kunskapsgymnasiet, Västerås	25	11
KLARA Gymnasium, Västerås	24	7
Mälardalens Ridgymnasium, Västerås	17	-3

- **Guldbragd av Västmanland på SM i Ung Företagsamhet**

Den 28:e – 29:e maj 2024 arrangerades SM i Ung Företagsamhet i Stockholm och det blev medaljregn för Västmanland med hela åtta medaljer. Totalt medverkade 230 UF-företag, över 800 gymnasieelever från hela landet på SM som arrangerades i Stockholm och Västmanland levde upp till smeknamnet Bästmanland och vann fyra guld, tre silver och ett brons.

Hitachigymnasiet i Västerås tog hem det mycket prestigefyllda priset ”Sveriges bästa UF-skola”, vilket är ytterst anmärkningsvärt då Västerås är regerande mästare och vunnit två år i rad. Detta är verkligen ett kvitto på att Västmanlands skolor är ytterst framgångsrika och ligger i framkant nationellt.

Motivering Sveriges bästa UF-skola

”Årets UF-skola är en skola som verkligen skiner inom områdena innovation, entreprenörskap och hållbarhet. Här är det tydligt att företagande och UF är en stor del av verksamheten. Lärarna är engagerade och har tillsammans skapat en tydlig plan för hur de ska arbeta på bästa sätt. Denna masterplan omfattar skolans alla tre år, särskilt i ämnesintegration, personlig utveckling och nätverkande med näringslivet. På skolan tar man även hållbarhet och teknik på största allvar och har lagt det som en viktig del i hur man tänker kring företagande. Med en hög nivå av engagemang och passion har gymnasiet lyckats skapa en skolmiljö där eleverna ständigt utmanas att tänka utanför boxen och sträva mot att bli framtida företagare.

Med alla dessa starka insatser är vi glada att kunna säga att Årets UF-skola i Sverige 2024 är: Hitachigymnasiet i Västerås, Västmanland”.

Pristagare från Västmanland, SM i Ung Företagsamhet 2024

- Sveriges bästa UF-skola: Hitachigymnasiet i Västerås – GULD
- Årets Socialt Hållbara UF-företag: Knytpunkten UF, Jensen gymnasium i Västerås – GULD
- Årets monter för grundskolan: Skälbyskolan i Västerås – GULD
- Årets Rave: UF Västmanland - GULD
- Årets Affärsplan: SustainaBook UF, Grillska gymnasiet i Västerås – SILVER
- Årets Tillväxtföretag: Knytpunkten UF, Jensen gymnasium i Västerås – SILVER
- Årets Webbsajt: Knytpunkten UF, Jensen gymnasium i Västerås – SILVER
- Årets Tillväxtföretag: Träverket UF, Hitachigymnasiet i Västerås – BRONS

- Målområde grundskola

Sedan 2011 arbetar vi aktivt mot grundskolan och forskning visar att grundskoleelever som får ta del av Ung Företagsamhets läromedel ökar sin förståelse för hur samhället fungerar, får en positiv bild av entreprenörskap och utvecklar sina entreprenöriella förmågor. Ju tidigare de får träna sina entreprenöriella förmågor, desto större effekt. Genom entreprenörskap på grundskolan ger vi eleverna rätt verktyg och förmågor för sin studietid och framtida karriär.

Inför läsår 23/24 genomfördes en omfattande analys av målområde grundskola. Utifrån analysen byggde vi en ny mer strukturerad modell med återkommande årshjul likt gymnasiet. I samband med detta såg vi även över profilen för grundskolan och rekryterade en medarbetare med rätt kompetens för uppdraget.

Inom grundskolan arbetar vi mot låg- mellan- och högstadiet med entreprenöriella läromedel, utmaningar, digitala spel och events. Vår modell har en röd tråd från F1 upp till ÅK9. Några av våra stora styrkor är att vi utmanar elever att våga, vi utmanar, bygger självförtroende, inspirerar till kreativt tänkande och bygger broar mellan skola och näringsliv. Genom till exempel vårt koncept Grundskoleutmaningen skapar vi samverkan mellan näringsliv/skola och ger eleverna spännande utmaningar att kreativt lösa från lokala partners. Win-win för alla parter, tillsammans gör vi skillnad.

Likt gymnasiet mäter vi även nyckeltal på grundskolan och där ligger fokus på andel aktiva skolor, antal registrerade lärare samt levererade läromedel. En nyckel för

framgång på grundskolan är engagerade lärare och vi arbetar systematiskt med utbildning, inspiration, nätverkande och kompetensutveckling för lärare såväl som SYV. I Västmanland har vi totalt 464 registrerade lärare och andelen aktiva skolor är höga 52%. Gällande andel aktiva skolor har vi redan nått målbilden för 2026 och gjort en anmärkningsvärd tillväxtresa från 24% våren 2023 till 52% och topp 3 i Sverige idag. Vi har även läsåret 23/24 levererat ett högt antal läromedel till grundskolor i hela Västmanland, totalt 100 klassuppsättningar. Vilket ger ett genomslag på närmare 3 000 elever, räknar vi sedan in events som Grundskoleutmaningen och Framtidskoll så har vi nått över 4 000 unga på grundskolan i Västmanland.

Även om våra resultat ligger i framkant nationellt så har vår resa på grundskolan bara börjat och vi ser stora möjligheter kommande läsår.

Tabell registrerade lärare grundskola Västmanland per kommun

Registrerade lärare grundskola Västmanland	
Västerås	255
Surahammar	55
Köping	46
Hallstahammar	28
Sala	22
Arboga	13
Skinnskatteberg	12
Kungsör	11
Norberg	10
Fagersta	10
Totalt	464

Tabell andel aktiva grundskolor i Västmanland

Andel aktiva grundskolor Västmanland	
Skinnskatteberg	100%
Köping	88%
Hallstahammar	71%
Surahammar	71%
Kungsör	60%
Västerås	56%
Norberg	50%
Sala	29%
Fagersta	17%
Arboga	8%
Totalt	52%

Tabell Andel aktiva grundskolor per region i Sverige

Namn	Andel aktiva grundskolor ▾
Värmland	65%
Västernorrland	62%
Västmanland	52%
Västerbotten	50%
Jönköping	48%
Södermanland	42%
Skaraborg	40%
Älvsborg	32%
Gävleborg	31%
Jämtland	30%
Kalmar	28%
Norrbottn	27%
Blekinge	25%
Kronoberg	22%
Dalarna	20%
Stockholm	19%
Halland	19%
Östergötland	17%
Örebro	17%
Gotland	16%
Uppsala	14%
Göteborg	11%
Fyrbodal	7%
Skåne	7%

- Våra effekter

Genom forskning mäter vi kort- och långsiktiga effekter av UF-företagande och entreprenörskap i grundskolan. Forskning visar att de som drivit UF-företag i framtiden oftare får jobb, har färre arbetslöshetsdagar, blir oftare chef, har högre lön samt startar fler företag. Forskning visar även att UF-företagande har en speciell positiv påverkan för kvinnligt entreprenörskap och kvinnor med UF-bakgrund är hela 80 procent mer sannolika att starta aktieföretag än de som inte fått samma möjlighet.

UF-företagande skapar en mer jämlik spelplan både sett till socioekonomiska skillnader i skolan och mellan könen inom entreprenörskap och företagande. UF-företagande har exempelvis en extra positiv påverkan på elever som kommer från icke-akademiska hem och elever med lågt självförtroende när det gäller akademiska

prestationer. Ung Företagsamhet bidrar till att öka elevernas självförtroende och förmåga att samarbeta, ta ansvar och lösa problem.

Läs mer om våra effekter och forskning: <https://ungforetagsamhet.se/vara-resultat>

- **Årets samhällsaktör**

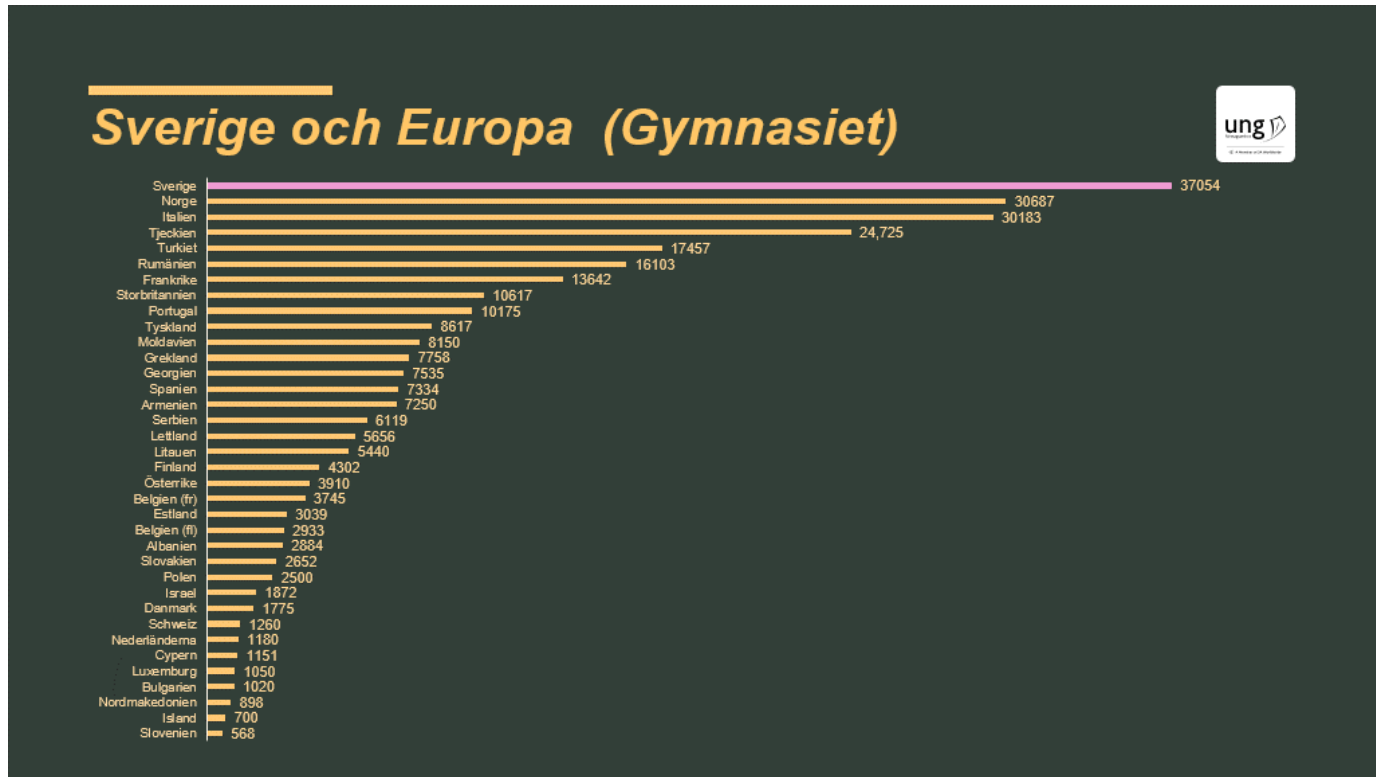
Ung Företagsamhet vann under läsåret 23/24 det prestigefyllda priset Årets Samhällsaktör av Dagens Industri och Gullers grupp för vår dokumenterade samhällspåverkande effekt. Ett pris vi är mycket stolta över och ett kvitto på hur företagsamhet genom hela skolan bidrar till positiv samhällsförbättring.

Motivering från juryn: "För att de hjälper unga att förstå hur företagsamhet fungerar i praktiken. De ger ungdomar möjlighet att pröva sina idéer under trygga former, samverka med olika aktörer samt leda sig själva och andra. Genom sin uthållighet, bredd och förmåga att samla såväl skola, som näringsliv och kommunledningar över hela Sverige har Ung Företagsamhet stort genomslag och dokumenterad samhällspåverkande effekt. Årets Samhällsaktör är Ung Företagsamhet."

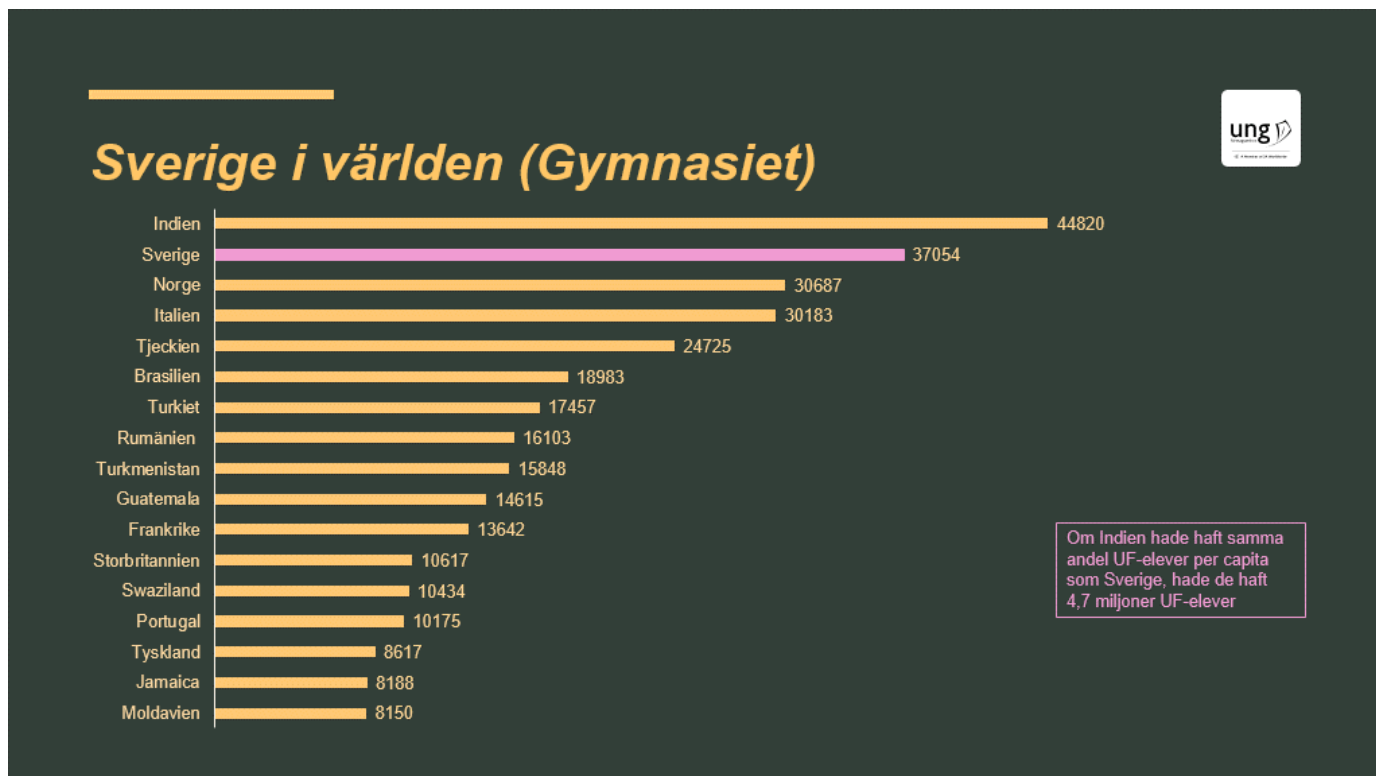
- **Ung Företagsamhet internationellt**

Västmanland är en nationell spjutspets i Sverige och levererar på topp inom hela målbilden. Sverige som UF-land ligger också i framkant på den nationella arenan och det hör mer till vana än undantag att Sverige vinner "Model Nation of the Year" det vill säga, bästa UF-nation. Sverige som land är befolkningsmässigt ett litet land men när det gäller antal UF-företagare har vi överlägset flest i hela Europa och när det gäller hela världen har bara Indien fler. Indien har som ni vet mycket större potential och skulle Sverige ha lika stor befolkning som Indien skulle vi beräknat mot det nationella genomslaget ha 4,4 miljoner UF-företagare i Sverige.

Tabell antal UF-företagare i Europa

Tabell antal UF-företagare i världen

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement.

För mer information, kontakta:

Johan Eliases, Ung Företagsamhet i Västmanland

Tel: 0735-331122, e-post: johan.elias@ungforetagsamhet.se
